

Bürgermeister Antal és Társa

vizmű-gyárosok,

VI. kerület, gyár-utca 6-dik szám Budapesten.

Ajánlják szivattyu-gyártmányaikat, egymint közönséges szivattyukat házi célokra, nagyobb féleket gyárak használatára, — azután a forgó-szivattyukat, melyek különösen alkalmasok birka-mosóak részére, vízi görők, árkok és előtűt merők kiürítésére. Továbbá az általuk szabadalmazott kifolyó csapokat (nyomóval), melyek által a vízvezetékknél hasztalan vízvesztés ellen nagyrészen segítve lesz. Mindent a legutányosabb árak mellett szállítanak.

Klimatikus gyógyhely és hidegvízgyógyintézet
TÁTRA-FÜRED (Schmecks)

(Idény-megnyitás május 20-án)

1 órányi távolságban a poprád-felkai állomástól (kaassa-oderbargi vasut) a központi Ktrpátokban, 3240' t. f. magasságban, vadregényes vidéken, s ősi fenyveserdő közepette fekszik. Éjszának védett, déli oldal pedig nyitott szélsőben. Tiszta havasi gyanta levegő, szép alpesi virány.

Gyógyeszközök: hidegvíz gyógymód az eddigi intézetekben s a mult idény alatt megnyitott új gyógyházban szigoruan hydrotherapeuticus elvek szerinti eljárásal, forrás-gyógykezelés (vasas, kénés tisztán szénásvány víz), ásványos és törpefenyő fürdők, inhaláció, savó és villanyos gyógymód.

A gyógyeszközök sikerrel használtak: agyi és gerincszagi bántalmaknál, szélhűdéseknél, idegbetegségeknél a hystéria és melancholia eseteiben, vékeringési zavaroknál, szivbajnál, vértörődés, kezdődő tüdőbaj, vérszegénység, sápkórú, gyomor-, máj-, lép-, vese-, hólyag- és méhbetegségeknél, folyás-, váltóláz- és utóbajnál, bújakór-, csúsz, köcsvény, gürvéllyél, általános gyengeségnél stb. Különösen ajánlható utógymódot Karlsbad, Marienbad, Ems és Franzensbad után — Legtöbbi viszonyok: tavasz határozott jellegű, szép, erős növényzeti fejlődésű, a fenyvesek balzsamos illatú kigőzölgesnek legelővőbb kifejtésével. Nyár, mér-ékeiken meleg, 15—22 R. foknyi déli hő mérsékkel; reggeli és este hőmérsék 8—12°, a mér. is melegebb felülők elhozatala ajánlati, melyek azonban 8—9 óra táján már is feleslegessé válnak. Ősz nagybárra állandóan derült.

A vendégek szórakozására szolgál: szép sétányok az erdőben, nagyobb kirándulások lóháton és kocsin, vadászat zerge és nagy vadra, pisztráng-balászat, gyógyterem zongorával, kávéház több rendbeli újságokkal, magyar és német könyvtár, kitanú zenekar (Radics), táncszínház, hangverseny tombola.

A fürdővendégek kényelmére egy távira- és egy posta-állomás szolgál; továbbá dohány-, szivar és különleges ételek kaphatók. Mind ez a fürdőhelyiségben.

Az előidényben (július 1-ig) tetemesen leszállított árak. — Ezen idényben teljes ellátás (lakás és étel) fél hóra 30 forint.

Mint fürdőorvos továbbra is Dr. Szontagh Miklós ur működend. Lakása télen Nizzán, rue Giofredo 12.

Fürdővezetőnknek sikerült a fürdőigazgatóságra T. Dóller Antal nyug. órnagy urat megnyerni.

Tudakosok ez emel kéretnek: „Fürdőigazgató-gaz Tátra-Füred.”

A borsod-miskolci gőzmalomtársaság, mint Tátra-Füred jelenlegi tulajdonosa, ezennel a n. é. törzsvendégeket, kéjutazókat betegeket stb. azon biztosítással hívja meg fürdőhelye látogatására, miszerint sem fáradságot, sem költséget nem kímélend vendégei kívánalmait minden irányban kielégíti-
A borsod-miskolci gőzmalom-társaság:
Radvány István, igazgató.

A Franklin-Társulat kiadta a világnépeket és minden könyvtárban kapható:

A VILÁG NÉPEI
Nemzeti viseletek csarnoka.
Husz színezett képpel.
Írta
K. BENICZKY IRMA.
Ára könyvny. kötetben 3 ft.

FÉNYÜZÉS
(Luxus)
a társadalmi életben és a nemzetgazdaságban.
Írta
Dr. Gerlóczy Gyula,
mégyletemi tanár.
Ára fűtve 80 krajczár.

Budapest, június 13-án 1875.

24-dik szám. ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK: A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft. Csúpán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félévre 4 ft. Csúpán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félévre 3 ft. XXII. évfolyam.

HIRDETÉSEK DÍJA: Egy hatszor használtott petit sor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 krajczár; többszöri igtatásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden igtatás után 30 krajczár. Kiadó-hivatalunk számára hirdetésményeket elfogad Bécsben: Haasenstejn és Vogler Wallischgasse Nr. 10, Mosse R. Seilerstätte Nr. 2 és Oppelik A. Wollzeile Nr. 22.

Dij nélkül
A föld felvilágosítást a lotto-játékról, és küldi a legújabb nyeremény-sorozatát az 1875-ki évre ORLICH RUDOLF meyen-
ságtanár, Berlin Wilhelmstraße 125.

Meghívás
nyereményeiben
résztételre, a mely sorsjátékban
7 millió 772.000 birod. марка bizonyosan nyerteni fog.

Ezen előnyös, természetileg csak 82.000 sorsjegyre tartalmazó pénz-sorsjáték nyereményei a következők: 1. nyeremény eszt. 375.000 bir. марка, külön bir. марка 250.000, 125.000, 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 4-szer 30.000 és 24.000, 3-szor 20.000 és 18.000, 29-szer 15.000, 12.000 és 10.000, 34-szer 6000, 45-ször 4800, 4000, 206-szor 3600 és 2400, 418-szor 1800, 1500 és 1200, 1131-szer 600, 360 és 300, 19320-szor 240, 131, 120 és 60, 21314-szer 48, 24, 18, 12 és 6 bir. марка, melyek néhány hó alatt 7 osztályban biztos eldöntés alá kerülnek.

Az első nyeremény-huzás hivatalosan f. évi június hó 16- és 17-ére állapítottat meg, a melyre egy egész eredeti sorsjegy csak 3 ftbba egy fél eredeti sorsjegy csak 1 ft 50 krba, egy negyed eredeti sorsjegy csak 75 krba kerül. Ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem pedig betiltott igérvények) az összó bérmentes beküldése vagy posta előleg mellett bármely távoli vidékre általam megküldetnek.

A résztvevők mindegyike eredeti sorsjegye mellett az államzímmerrel ellátott eredeti tervezet, valamint a huzás megtörténte után azonnal felszólítás nélkül a hivatalos huzási lejtromot kapja ingyen megküldve.

A nyeremények kifizetése és szétküldése általában egyenesen az érdekeltekhez intézve pontosan és a legzigorubb titoktartás mellett történik.

Minden megrendelés egyeztetés postá-befizetési lapon vagy ajánlott levél útján csakoldhatók. Az illetők forduljanak tehát megrendeléseikkel egész bizalommal idősb Hecksher Sámuel bankár és váltó-tulajdonoshoz Hamburgban.

RÉTHI MIHÁLY.
1810—1875.

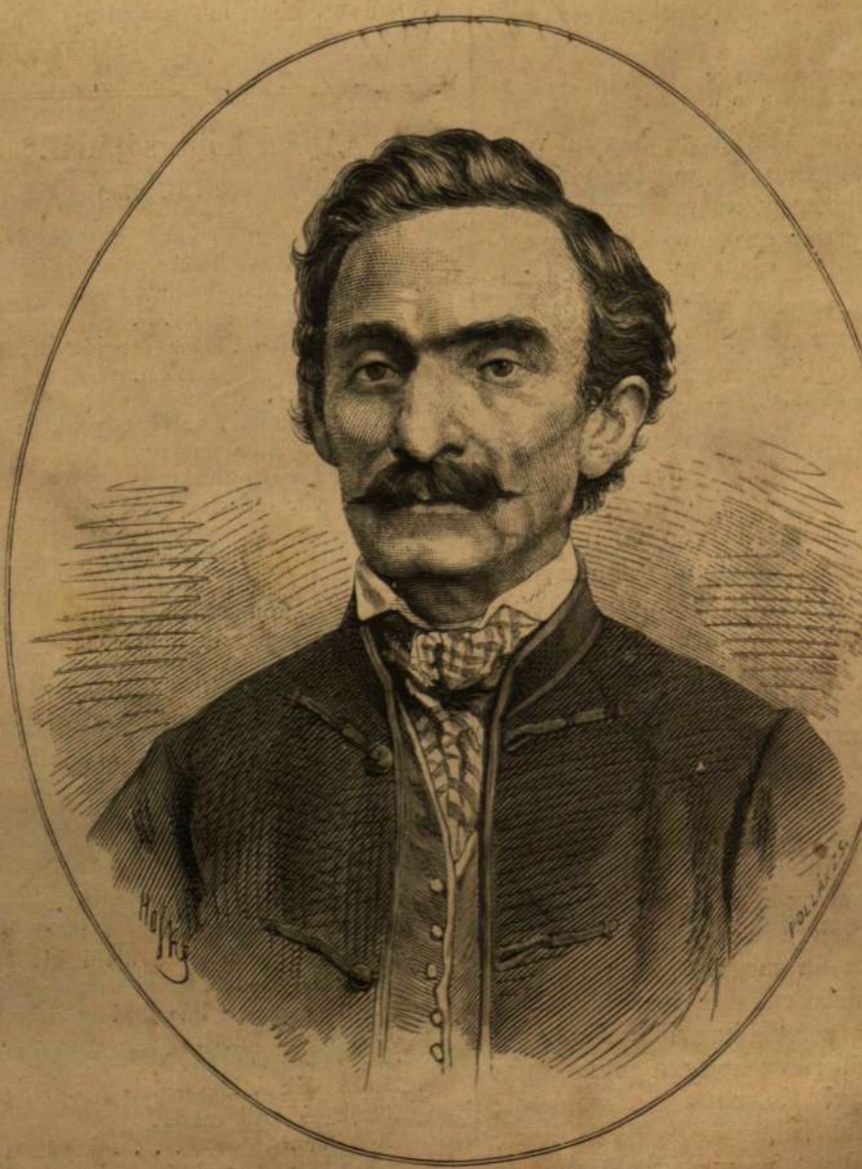
Még össze se borult a hant Izsó sirja fölött, még alig zárult le koporsójának fedele: midőn meghallottuk, hogy Réthi bácsi is utána költözött. Két óra táján történt a gyászeset, s egy óra mulva már minden ember tudta, s könyes szemekkel beszélt az utcán.

Sajátságos dolog ez minálunk, hogy mindig akkor veszünk észre valakit, mikor elvesztettük. Az utána maradt ír figyelmeztet rá csak, hogy a ki onnan hiányzik: valakink volt nekünk.

Szegény Réthi bácsi, vagy, mint idősebb pályatársai nevezték, „Réthi koma“, szintén azok közé tartozott, kik évek hosszú sorozatán keresztül észrevétlenül elélhetnek köztünk, nem sokat törődik velök a világ. Hát: egy színész, csekély fizetéssel, igénytelen igényekkel, — punktum. Most azután, mikor már nincs többé, elismerjük róla, hogy azon a helyen, melyet évtizedeken át betöltött, páratlanul állt ő, s a ki őt pótolja, nincsen sehol. Nem kérni most senki, ki volt Réthi Mihály? Páholyjáró és karzati közönség, ha egyszer látta is, emlékezni fog rája holtáig s elismeri róla, hogy elsördül, sőt egyetlen művész volt a maga szakmájában, tele genialitással, eredetiséggel és kedélyvel, a ki lelket és valódi életet tudott önteni alakjaiba, a mint azt mellette meg nem kísérelhette senki s ez után is, ki tudja, fogja-e valaki ily sikerrel?

a színház tájkán, ha esetleg egy-egy vándor társaság vetődött arra felé, s boldognak érezte magát, ha egy-egy statisztát vagy színlapkihordót foghatott. Végre maga is felesapott színésznek s nyakába vette az országot. Hanem bizony ezt a pályát nagyon tövisesnek kellett találania. Az igazgatók ezerszer mondták a szemébe, hogy jobb bizony ha visszatér akár a farmatringhoz, akár a tógához, akár a kalamárisához, — mert itt belőle ugyan nem lesz semmi. Nem is osztottak neki szerepet. Hanem ő azért mégis megmaradt a színészek között, mint kortinahuzó, mint lámpa-

gyújtogató, mint „népség és katonaság“. Remélte, hogy hiszen majd csak megszorulnak vagy egyszer s akkor neki is jut talán szerep. Meg is történt, de nem volt abban köszönet. Akár hőst, akár szerelmet, akár inrikus biztak reá: mindig magyar népalakot adott. Egyszer Bánkbanban szorultságból rá bizták a Petur szerepét. Bánk a második felvonásban keményen rá támad a lázadó Peturra, a mint a szerep hozza magával. Réthi csak sodor-gatja a bajuszát, nagy ümmögés közt, egyszer amugy foghegyről oda veti a haragvó nagy-urnak: „Ne izélj már, Bánk!“

RÉTHI MIHÁLY.

Finom bőr és vitorlavászati kezi bórondók: frt 3.2—5. Nagy bórondók: frt 4.20—40 frt. Női ruháknak való nagy utli kosarak.

Mindenem kintő **UTAZÓ** és lovagó eszközök igen dics választást ajánlják.

KERTÉSZ ÉS EISERT Budapest, Dorottya-u. 2. színházterti szöglet.

Uj nemű igen czésszerű plaid- és ruha-tekercsek. Angol díszbőr NYERGEK 15 frtől kezdve. Angol kasszák, kengyelvasak, szablók stb., melyekről kívánatra szívesen szolgálunk részletes árjegyzékkel.

Irasheli megújások kelő ügyeselmével gyorsan megküldetnek.

A legbiztosabb és legkellemesebb szer váltóláz ellen,
különösen gyermekeknek, kik a keserü Chinint másfélször bevenni nem képesek a

Chinin-csokoládé
és a
Chinin-czukor

Rozsnyay M. gyógyszerésztől Aradon (ezelőtt Zombán), melyeket a magyar orvosok és természet-vizsgálók nagygyűlése Fiumében pályadíjjal koszoruzott.

Kapható vagy megrendelhető a birodalom minden jólirú gyógyszerésztárában.

A hamisításoktól óvakodni kell!
Mindenki csak a Rozsnyay M.-féle ályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el.

BUDAPESTI KALAUZ.

ÁSVÁNYVIZ-KÉSZÜLÉKEK ÉS SIPHONOK.
Müller L. és Wagner, Budapest, (Buda, kacs-utca 291.) elvállalnak szikvízgyárak számára teljes berendezéseket, a legutányosb feltételek mellett.

BANK-ÉS VÁLTÓ-ÜZLETEK.
Glatz, Holzwarth és Schubert, Pest, (V. Diána-fürdő, mindenteljes részvények, állampapírok és sorajegyek bevitelére és eladásra. Vidéki megrendelések pontosan s gyorsan teljesítetnek).

DISZMÚ GYÁRI ÁRU RAKTÁRAK.
Marton Alajos, vácsi-utca, német-műszaki áruval szemközt. Legnagyobb raktár bronz- és porcellán-diszmit-ájdonságokból, a hol az ültet kizárólag vevőköté kiűl vendégek is szívesen fogadtatnak.

ILLATSZERÁRUK.
Verteai Sándor, m. kir. udvari illatszerár, Kristóf-tér 1-ső szám alatt Pest.

ten. Gasdagon felszerelt illatraktár, mindennemű angol és francia illatszerek ugyancsak nagy választékban bel-és külföldi toltette-cikkiek.

ORVOSOK
Dr. Eiber V. Budapest, József-utca 56. számú házában, rendel 2—4 órákig; ugyancsak kapható: „Nemi élet veszedély” című műve 1 irton, postával: 1 frt 10 kr. (Lásd a „Politikai Ujdonságok”-bani hirdetésnyit).

ÓRÁK.
Lechner József IV, vácsi-utca 5. sz. legnaggyobb óráraktár. Árjegyzékkel ingyen. Javitások jótállás mellett csakoldhatók. (Alap. 1808-ban.)

PAPIRKERESKEDES.
Pieger József Ede, papir rakomány- és könyvművelő Budapest, kecskeméti-utca 11. szám.

SEBTAPÁSZ.
Különös figyelemre méltó az általános hírlam dr. Forty-féle sebtapasz Budapest: Török J. gyógyszer. urnál, kőpály-utca 7. szám, valamint az ország minden városában győsszt. Nagy csomag ára 1 ft., kisebb csomagok 50 krajczár.

Persze, hogy ily intermezzók nem igen növelték a direktorok szereposztási kedvét. Meg is unta végre az örökös színlapkörműlést, ott hagyta a vándorszínészet kapufélfáját s feljött Pestre, jurátusnak.

Épen akkor voltak a nemzeti színháznál Megyeri, Bartha, Szentpétery, Fánész, László, majd az idősb Lendvai, Egressy, Tóth s a magyar színészet egyéb portentumai. Nem is kellett Réthinek egyéb, mint ezek játékát egyszer meglátni, hogy örökre vége legyen a juratériának. Bekérdezett a színházhoz valami kóristának, s e száraz kenyér mellett kezdett élni lelke álmáinak. Szerepet itt se kapott, volt vállalkozó az utolsó is elég. Képzelteti a tantulusi kinokát, ha egy-egy szerepet, melyről tudta, hogy ő elragadná vele a közönséget, elrontani látott.

Egyszer aztán, 1846-ban, előadták a Nagy Ignác „Tisztújítását.“ Ebben a nemesek hadnagyának szerepe nem akadt vállalkozó. Kiosztották hát a „komának“, boldoguljon vele, ha tud. No ő aztán boldogult is. Eljátszotta azt a szerepet olyan öserediséggel, annyi kedélyvel és az élettől elcsúszott vonásokkal, hogy a közönség csak elámult felette, hogy hát ez honnan cseppent ide? Lett éljen és tapsvihar. Réthi koma egyszerre nagy színész lett, kedvence a közönségnek. Az arezképet azonnal lerajzoltatták e szerephez való jelmezben. Olvasóink megtalálhatják mai számunkban. Akkor is megtréfált vele a sors valakit. Az arezképet — Barabás rajza után — Walzel nyomtatta, a ki derék nyomdász lehetett, de nagyon keveset tudott magyarul. Ugy hozta a véletlen, hogy a Székács József jeles protestans hit-szónok és költő arezképe is ugyanakkor kellett nyomtatnia A Réthi képéhez szánt aláírásban ott volt a szerepében előforduló kortes-mondás is:

„Egy Istenem, egy életem,
En az adót nem fizetem!“

A bölcs nyomdász látva, hogy a versben mindjárt a második szó „Isten“, el se tudta képzelni, hogy az máshová tartozhatnék, mint a pap arezképe alá. Így történt aztán, hogy Székács arezképeből néhány példány ezzel a verssel került ki a nyomdából, nem csekély bosszuságára az ekként megtréfált Székácsnak.

Réthi aztán meg is maradt a közönség kedvencének egész addig, míg csak a színpadon fölléphetett. Egymásután teremté meg a legtöbbszörösebb magyar népalakokat, a „Csikóst“, a „Vén bakancsost“, Kátái korcsmárosát „Lilomfi“-ban, „Piros Pistát“, Borbócs kortest „A nők az alkotmányban“ című színműben, huszárt, cigányt, inást, sirásót, fuvarost s még egy esomó genre-t, melyekben utánozni őt csaknem vakmerőség volna.

S a mily eredeti volt a színpadon, ép olyan volt az életben is. Köteteket lehetne összeírni tréfáiról s számtalan csínyjeiről. Pályatársainak mindegyike tudja, hogyan mutatta meg, hogy a Svábhegyre a hegy lábától a legtetetejére bizony feljut az ember tíz perc alatt, ha megszorítják; hogyan ültözött a színházi ruhatár medvebőrbe s tett látogatást a svábhegyi kollégáknál, ezek nagy rémületére; hogyan szabadította ki a svábhegyi Krisztust a szemérből; hogyan vitetett fel Szilágyival a Svábhegyre elezomsina helyett négy tégladarabot és egy festéktörő követ; hogyan eresztett békát a hajdani „Griff“ előtti pocsolóába,

hogy másnap az egész kerepesi ut vizhangzott a kuruttyolástól — s száz meg száz hasonló dolgokat.

Másfél év előtt azonban egyszerre csak összeesett az öreg. Beteg lett, úgy hogy később kórházba kellett szállítani. Itt sínylődött hosszu ideig s „mókázott a halállal“ — mint mondá. Javulásáról sokszor olvastunk vigasztaló híreket. Egyszer aztán kimaradtak azok. Legjobb barátja, legnagyobb vigasztalója elhagyta: a humor. A mire azelőtt nem volt rávehető: megtestált. Kevés nappal rá el is hunyt szegény, hatvannégy éves korában.

Kellemetlen, sáros, esős időben temették. Mindamellét nagy néptömeg gyűlt a színházhoz, melynek fekete függönyökkel díszített csarnokában állt a ravatal. A koszorúk borított koporsót drámai tagok vették körül égő faklyákkal. Az egész csarnok a legnagyobb szorongásig megtelt, de kívül még sokkal többben maradtak. A színházi énekkar énekelt gyászdallamokat. Majd Fejes Dániel ref. segédlelkész mondott halotti beszédet s Feleki Miklós búcsúztatót a személyzet nevében. Aztán megindult a menet. Elöl a színház gyászszószólóját vitték s az előtt két városi hajdu lovagolt. A négylovas gyászkocsi mellett a pályatársak szövegetekkel s utána b. Podmaniczky Frigyes, Szzigligeti, a drámai színésznek gyászruhában, s a pályatársak szintén feketében mentek. Ott voltak a Szőnyi nevelőintézetének növendékei is, kiket az öreg művész évek óta szavalni tanított. Nagy tömeg csatlakozott a menethez, mivel az eső egy kis időre megállt. Künn a sírnál a lelkész mondott imát s mindenki áldást kívánt az öreg színművész hamvaira, melyhez mi is csatlakozunk, a mely felé a Rezső gondolatmenete mindenkori irányulni látszott. A levélkésben, ha még jól emlékszem szavaira, ezek valának írva: „Mikor kezd el az ember egyetemi vizsgáló tanár lenni? És miből készülnek az efféle emberek? Miféle ragya verheti meg az életerős, viruló ifjút, a melynél fogva ily szerepre kénytelen vállalkozni e földi életben? És ha széttekintesz magad körül, tudnál-e mutatni egy olyan embert, ki arra volna kiszemelve, hogy valamikor ama székek valamelyikén üljön s fiainknak vizsgáló tanára legyen?“

Törs Kálmán.

Apám koporsójánál.*

(Márcz. 25. 1875.)

I.

Eljöttem koporsóhoz
Szeretett jó apám...
Mondhatják, hogy megjöttem,
Nem nézesz fel reám.

Nem mondogd, mint egyebkor:
„Hozott isten fiam!“
Szíved viszontlátástól
Nem ver már boldogan.

Szólatan és hideg vagy,
Lelked elszállt tova;
Most is minket keres tán,
S nem nyugszik meg soha.

Mért hagytaál itt bennünket?
Zokogva kérdezem.
A szentek táborában
Jobb helyed nem leszen.

Mit adott a koporsó?
Vár-e ott béke rád?
Gyermekeid siralma
Pihenni ott se hágy.

Kelj fel apám és nyujtsd ki
Vezető kezedet,
El ne essem e bús föld
Göröngyei felett.

Leszegzik a koporsót
Örök éj száll reád,
Ah, nem is rád . . . körülem
Lesz sötét a világ!

* Fölolvasatott a Kisfaludy-társaság június 2-ki ülésén.

Kivisznek az udvarra,
Lábam meg-megakad,
Támolyogva követlek,
Nem látom az utat.

II.

Apára, hallod-e zengeni
A bánatos karéneket?
Az udvar néppel tele van,
Mely végső bucsút mond neked.

Az üres ház mely gyászban áll,
Kitárja feléd ajtáját,
Füvel benöhet kűszöbe,
De mindig várni fog reád.

Még egyszer mind körülveszünk,
Elálljuk ösvényeidet;
Azt hisszük, visszatartatunk.
Mégállj ennyi szereteted.

De hajh, te mégy! Fölötted a
Karének csöndesen kihaj;
Oly messze vagy! Hiába kelt!
Utol nem ér hangjaival.

Menj hát! Végkép el nem szakadsz,
Él egy jobblet reménye még...
Ha majd koporsód megnyílik,
Minket fogsz látni legalább.

Dalmady Győző.

Mi lett belőle?

Elbeszélés.

I.

Ezelőtt negyven évvel, mikor a Szent-János-egyetemen osztálybeli társaimmal együtt épen egy három óráig tartó szigorlatot készültem végig izzadni, egy kis darab összehajtogatott papirt adtak kezembe. A levélke sajtóságos összehajlításból azonnal kitaláltam, hogy az régi jó pajtásomtól, Ives Rezsőtől származik, s a borítékán olvasható jellege ama különös eszmének volt megsokszorozt kifejezése, a mely felé a Rezső gondolatmenete mindenkori irányulni látszott. A levélkésben, ha még jól emlékszem szavaira, ezek valának írva: „Mikor kezd el az ember egyetemi vizsgáló tanár lenni? És miből készülnek az efféle emberek? Miféle ragya verheti meg az életerős, viruló ifjút, a melynél fogva ily szerepre kénytelen vállalkozni e földi életben? És ha széttekintesz magad körül, tudnál-e mutatni egy olyan embert, ki arra volna kiszemelve, hogy valamikor ama székek valamelyikén üljön s fiainknak vizsgáló tanára legyen?“

Hihetleg valami tréfás felelettel válaszoltam e kérdésekre. Rég elfeledtem szavait és bizonyára nem is jutottak volna eszembe azok, ha — mint valamely láthatatlan írás, melyet egy csöpp ezet ismét olvashatóvá tesz — a mult nyár egyik napján föl nem ujultak volna emlékezetem lapjain egy oly körülmény következtében, a mely kiaszott alakomban minden fiatal életnedvet fölébresztett. Ugyanis annál fogva, hogy egy vagy két nemzedékkel azelőtt mint vizsgát tevő lelkész-növendék álltam a közönség előtt, Alma Materem főbb tekintélyei olybá tekintettek, mint a ki nagyon alkalmas egyéniséget leend arra, hogy egy vizsgáló tanár székét elfoglalhassa és betölthesse, és a padfaragó fiatal nebulók lelkében részint félelmet, részint gyermeces csodálkozást ébreszessen.

Az évi nagy szigorlat, mely némileg különbözött az én időbeliektől, de csupán annyiban, hogy nagyobb furfanggal igyekezett kiszorítani a vizsgázókból azt a kevés tudományt, a mit az, egy lemorzsolat tanév folyamán, úgy a hogy, magába szedett,

valamelyik nyári hétre volt megállapítva, mikor nekem is szabad időm volt, s így fölrandultam régi egyetemembe, hogy lábassam annak előhaladását s néhány szót is válthassak egykori tanáram közül azokkal, kik az én időmre vissza tudnak emlékezni a nélkül, hogy a mult homályában utat veszítenének. A szigorlati szer-tartások és szokások megannyi oldó savaként hatottak emlékezetemre. Mindazok az ódon divatu fogások, melyek az ünnepélyes alkalomnak némi csekély tekintélyt vagy méltóságot igyekeztek kölcsönözni, csak életemben idézték vissza emlékezetembe az egyetemen átelt napjaimat, s mosolygásra készítették, ha eszembe jutott az a benyomás, melyet akkor gyakoroltak rám, mikor e látványt én is csak oly néző térről szemlélhettem, mint akárki más, a ki a belépti díjat lefizetván, szabadon báméskodhatik a ritka és nagyszerű lovarköri mutatványokon. A vizsga-terem tömve volt fiatal emberekkel, kik kellő tisztességtudással rögtön felállottak, mikor az elnök és a tanárok, és mi, tudós humbukok, nagy ünnepélyesen közéjük beléptünk s helyeinket az emelvényen elfoglaltuk. Alacsony karzat választott el bennünket az ifjúságtól. Ah, ha ezt az alacsony karzatot és a negyven évet hirtelen átugorhattam volna s úgy tekinthetném volna e kisszerű ceremóniára, melyet akkortájt oly végtelenül nagyszerűnek tartottunk erőnek erejével, minthogy saját nagyságunk is annak féllhomályában nyugodott! Mily sajtóságon ismerősöknek hangzottak előttem a latin szavak, mikor a latin nyelv tanítója bemutatva osztályát az elnöknek és vizsgáló tanároknak, mintha csak azt mondta volna: „Íme itt vannak! faljátok fel őket szöröstől, börsőtől!“ Milyen furesza is volt az, mikor nagy szégyenkedve hajtottuk le fejünket, ha valamelyiküket megpiron-gatták, de ugyanabban a pillanatban fölébredt fiatal keblünkben a kétely, hogy vajjon van-e csak távoli sejtelmök is e vén gonosztevőknek arról, a mit a tanár mondott, s nem csupán arra vannak-e betanítva, hogy mikor a „doktor“ szót hallják, fülle-jenek és helyeslést intsenek!

Nekifeküdtünk tehát nagy feladatunknak. Az elnök elfoglalta kathedráját, csöndesen végigsimítva kezével kissé nagyon is gyér hajzatu fejét; a tanár, kinek tantárgyát először vették elő, s ki úgy pislogott elé zöld szemernyője mögül, mint valami álézárt bakó, kiterítette maga előtt a névsort, s annak nevei között áldozatok után kalandozott, miközben mi, hasonlóképp egy-egy névsorral fölfegyverezve, tanulmányozni kezdtünk az előttünk látható sürgő-forgó rajt, t. i. azt a hatvan fiatal embert, kiknek mindnyájának más-más neve volt, s ki-ki felett a magáénak hallatára. Három napig fogunk bibelődni velük és így egyszerre csak érdeklődni kezdem az osztály egyénéit iránt, mert arezaik, maguktartása, feleleteik s általán véve egész viselkedés szerfölött érdekesek valának. Nem is képzeltem volna lehetségesnek, hogy egy egyszerű szemlélet és hallgatót még ily rövid ismeretség is a különböző jellemekek oly határozott ismeretere segíthessen, mint a melyet én szerettem rólak. Bizonyos vagyok felőle, hogy neveik őket magukat is vissza fogják idézni emlékezetembe bármikor, s legkevésbé sem haboztam bármelyiknek is közlök azonnal megjósolni a jövődjét.

Meg nem állhatom, hogy megvetőleg ne mosolyogjak önmagamon, midőn az utóbbi szavakat leírom: — bármelyiknek is jövődjét megjósolni! Ugyan mit jövendőlt volna például akármelyik is a mostani kor vizsgálói közül Ives Rezsőről? De ha már oly fecsegővő lettem is, hadd legyen elbeszélésem legalább következetes és ne tegyem tönkre az érdekességét mindannak, a mit eddigelé írtam. Olvasni kezdem tehát a névsor neveit, a midőn egyszerre csak az „Ives“ névhez érkezem. Negyven év alatt sokszor találkoztam e névvel, s hallám azt emlegetni, a nélkül, hogy Rezsőre gondoltam volna, mert hát igen közönséges volt az osztályomban, és egyházközségemben is többen viselték; de itt, eme padokon, lehetetlen volt azt úgy olvasnom, hogy szívem föl ne dobogjon s keresztül ne törjön az illendőség minden korlátain egészen addig, hogy szememből is könyeket facsarjon.

„Ives Kandid, San Antonióból, Texasból“ — ennyi volt a névsorban írva róla, s én lázas érdekltséggel kémlélődtem a fiatal ember után, épen e vezetőnév miatt, mely annyira föléleszté bennem azokat a régi örömteljes, titkoszerti s mégis oly leverő és szomorú emlékeket. Végre csak ugyan szólították e nevet, és egy ifju emelkedett föl székéből mindjárt mellettem. Azelőtt nem láthatam arcát, mert közönyösen a mellette álló támoszplop felé volt hajolva; de most midőn felállott s észrevettem, hogy az egész osztály mintegy meg volt delejezve jelenlététől, egy csinos fiut láttam olajszínű arczeal s fekete, gündör fürtökkel s oly különös arezkifejezéssel, a melyet semmihez sem hasonlíthattam volna inkább, mint egy varázslóéhoz. De hánisan fejezném ki azt a benyomást, melyet rám gyakorolt, ha ez utóbbi szót megmagyarazatlanul hagynám, mert arczeában nyoma sem volt a gonoszszágnak; egyszerűen oly ember arca volt az, kinek lelkülete hirtelen szokott változni és a ki elkerülhetetlenül sötét és titkos gondolatokat juttat eszünkbe, vagy ha már épen úgy tetszik, olyasmit képzeltem velünk, hogy az illető gonosz szellemekkel cimborál. Ives Kandid tagadhatatlanul nem közönséges ember volt; nehéz lett volna ugyan megmondani, hogy minő gonoszszágra nem lenne képes; de mégis volt arczeában bizonyos érzelmeltjes és komoly, őszinte és határozott kifejezés, mely oly természetesen látszék mutatni, mely biztosan tudna átuszni a kísértés háborgó, sötét hullámain, támadjon bár e kísértés önmagában bent, avagy törjön ellene kívülről.

Meg voltam büvölve arczeától, s összehasonlítván azt azzal a másik arezczal, Ives Rezsőével, a mely az én emlékezetemben élt, tökéletesen azt hittem, hogy ifjúkori barátom jelent meg itt, általam nem ismert titkoszerti éjt által kényszerítve. Hanem e gondolatot eldobám magamtól, mert nagyon is fájdalmasan érdekes volt az rám nézve. Erővel el akartam hitetni magamra, hogy ha e régi vezetőnév nem itt ezen a helyen jut vala tudomásomra, sohasem gondoltam volna efféle hasonlóságra. Mindenképen fölerőszkoltam magamra, hogy ha épen Ives Rezsőnek hívnák is őt, s én ugy véletlenül találkoztam volna vele, csupán a név ismétlése fájt volna nekem, csupán a név ismétlése fájt volna nekem. Hanem azért szemem színtelenül csak feléje fordultak, s mintha épen kinezni akart volna engem, a hasonlóságnak mind-

egyre olyszerű vonásai villantak föl arczeán, melyeket lehetetlen volt észre nem vennem, s oly hangok érintették hallérzékemet, a melyek úgy szóltak hozzám, mintha negyven hosszú év folyamán keresztül rezegtek volna felém egykori barátom egész rokonszenvével és szívéllyességével.

Történt, hogy midőn egy kérdésre felelt, kiszólították őt a táblához, hogy egy mondatot írjon le. Nagy figyelemmel vigyáztam kezére. Eszembe jutott, hogy az én Rezső barátom mindenféle írószert valami sajtószerteligen ügyetlen módon tartott a kezében. Kandid épen úgy fogta utjai között a krétát; írása bámulatosan hasonlított a Rezsőéhoz, a mennyire jól emlékeztem, s most is ama pillanat érzetének bizonyos nemével jut eszembe az a különös borzongás, mely idegeimben végig futott, mikor a fiatal ember bevezette mondata leírását, gyorsan, lázasan és csaknem görcsösen rántotta végig a sorok alatt krétáját, csalódásig hű képét hagyván a mondat végén Rezső ama krixkraxának, melyet ő multhatatlanul és a legkisebb változtatás nélkül oda teremtett minden levelének, fogalmazványának, vagy bármely önálló és egyszerű mondatának a végére.

Alig vagyok képes ide írni azt az ellenállhatatlan meggyőződést, melyre akkor jutottam, hogy t. i. most az én hajdani — és kimondom őszintén — legkedvesebb jó barátom fia áll előttem; igen, mert ha már én vagyok s a mellett férfi vagyok, nem használhatok más, kevésbé kifejező szót ifjúkorom barátjának megjelölésére, és azt kérdelem tőle, nyújtas olvasom, nem volt-e igazam, hogy annyira elérzékenyedtem, ha elmondom neked, hogy ez a jó barát, szemem fénye, a legmélyebb sötétségben távozott el tőlem, a melyet még izzasztóbbá tett rám nézve az a sürti felhő, melyet ama mély sötétségben is látni, érezni lehetett — és ime most, harminczhét évvel később, először is e fiatal ember csinos, de annál talányszerűbb alakjában jelent meg előttem.

Harminczhét évvel később, mondom, mert épen annyi hosszú, kínos év telt el azóta, nyárról nyárra, hogy barátomnak minden nyomát elveszítettem. Együtt jártuk végig az iskolákat, bensőleg összeharátkozva, bárha én higgadt, csöndes természetű ember voltam, míg ő élénk, szenvedélyes, tulcsapongó kedélyű vala, oly sajtóságon szellemmel fölruházva, mely szüntelenül valami csodás, meglepő eszme után látszott kalandozni, de a mellett oly nemes, nagyra törő lelkülettel is megáldva, mely robbanó hirtelenséggel tudott föllobbanni az erkölcsi fölháborodás emészto lángjává a legcsekélyebb aljasság miatt is. Hirtelen indulatú és nagylelkű volt ő valóban; s úgy hiszem, én valék az a vánkós, melylyel az ő rohamos természete bátran összeütödhett a nélkül, hogy kárt tett volna abban, kit a támadás ért, míg ellenben a lázas ingerültség ereje mégis megtört és lecsillapult ellenállásán. Gyors találékonyságon elméje volt, s minden tréfánál, minden vigalomban főszerepet játszott, de azért tiszteltemelődő és nagyon is önzertese, kissé büszkeségre hajlandó, de áldozatkész, egy szóval kiváló jellem vala, s mikor néha eltűnése fölött hosszabbban eltűnődtem, gyakran eszembe jutott nem mindennapi természete, a mely épen ritka nemessége miatt juthatott bajba és eshetett áldozatul, mert utált minden alattomosá-

KARLISTA FÖGLYÖK VITTORIÁBAN.

RÉTHI MINT NEMESÉK HADNAGYA

»Egy istenem, egy sietem!
Én az adót nem fizetem!»

E perczen Spillett, a hírlapíró, lépett előre egy szikla mögöl, s intett megrettent társainak, hogy csak hagyják őt, tudja mit cselekszik. Nem az első tigris volt ez, a melylyel szembenézett; s tiz lépésnyire közeledve hozzá, mereven megállott és vállához szorított puskájával élesen czelba vette az állatot. A mint ez rá akart ugrani, a csó dördült, az egész lövés az állat szeméin át agyvelejébe fűródött, s a jaguár egy bödüléssel és egy ugrással földhöz vágta magát. Vége volt.

Mindnyájan rá rohantak. Csakugyan halva volt.

— No's barátim, — szólott Spillett, — miután az állat elhagyta fekhelyét, nincs semmi ok, a miért ezt el ne foglalnók éjszakára.

— De hátha mások jönnek helyére? — mondta Pencroff.

— Tüzet gyújtunk a nyílás elé s az távol tart minden vadat.

— Jerünk hát a jaguár palotájába!

Mig Nab a gyönyörű állatot megnyúzta,

kásan ereszkedett a tengerig le. Épen egy ily fákkal sűrűn benőtt partrezletre jutottak, hol az óriási törzsű parti fenyők sűrűn és magasban emelkedtek égnek, míg alsó ágaik csaknem a víz színéig csüngöttek alá. Mint a lybánoni cedrusok sátorra terjedt ki é fák árnya s felséges sudaraik, a hatalmas törzsekből kinyúló karcsu ágaik, sűrű tülevelel koronáik setézőld árnyával azon felséges látványok egyikét nyújtották, mely a forró és a mérsékelt öv minden szépségeit egyesíti magában: midőn egyszerre Top elkezdett hatalmasan utatni s utasaink, kik épen egy kis pihenőre telepedtek le, kiváncsian ugráltak föl helyeikről.

Pencroff volt az első, a ki a kutya figyelmének irányát követve, észrevette annak okát.

— Ide, ide! kiálta a sűrűből, a havá az ugató ebet követte. S midőn a többiek mind arra siettek, folytató:

— Mi a parton keressük a hajótörés romjait, Top pedig a levegőben megtalálta!

S ezzel a fák sudarára mutatott, honnan

Nab vállalkoztak a munkára, s mint a macskák kusztak fel a magas és sima fatörzseken s ott az erős ágak között el kezdték botogtatni a fenn akadt szövetet.

Két óra múlva az egész léghajó, bár kötelhálója összetépvé, de különben elég épségben, a földön volt. Mintha csak az égől esett ajándék lett volna. Sokkal súlyosabb volt azonban, mintsem egy tömegben hazaszállítással gondolhattak volna. Az este ugy is leszállott már s az nap semmihez sem kezdhettek; az éjet már itt kellett tölteniök s holnapra hagyniök a további teendőket.

(Folyt. követc.)

Egyveleg.

Érdekes tüemény az Andokon. Mikor Lacondamine 1745-ben az Andok hegyvidékét (Cordilleras de los Andes Dél-Amerikában) meglátogatta, Quitó város fekvésének magasságát a tenger színé fölé 9596 lábára számította. E magasság Humboldt szerint 1809-ban 9570 lábára apadt le. 1831-ben Bousिंगault, már csak 9567 lábnyinak találta Quitó magasságát, míg Orton

Kortés világ.

Fővárosi tárcza.

Muzsika szól, verbuválnak, csapj föl pajtás — honatyának! . . .

Ha ezt a régi jó verbungos nótát nem felejtették volna el nagy Magyarországon, mióta mindenkinek „muszáj” odaállni az assentáló komiszió elé, aligha nem a főnebbi kis travestálással énekelnék mostanság. Csapj föl pajtás honatyának! Már tudnillik jelöltnek, mert az utóvégre sem jár valami nagy kockázatással az új választási törvény óta, mely a hagyományos etetőst s itatást, a hetedhét megérvé szóló dinomdánómot s a megvesztegetés egyéb nemzeti módjait ilyen meg amolyan büntetésekkel sujtott cselekményeknek deklarálja. Ez idő szerint tehát az is lehet jelölt, a kinek nincs módjában lekötöni a még kalászaiban ringatózó buzát a választási költségek czim alatt fölött összegek visszafizetésének biztosítására. Hazám, harmincz-negyven-ötvenezer forintba került választások egykori hazája, ráismerse-e önmagadra? A költségek aranjuezai napjairól a nyomdokunkba lépő nemzedék már csak regélni fog hallani olyan vén emberekől, a kik látták hajdanta azokat a hírhedt, két részre tépett tiz forintos bankokat, melyeknek egyik részét választás előtt, a másikat csak a megtörtént szavazás után kapta kézhez a szavazatát áruba bocsátó választó. Az idők forgandósága! Ma akárhány vállalkozó szellemű jelölt hóna alá vesz egy csomó programot, zsebébe dug nehány száz piros, fehér vagy zöld tollat a maga nevét éltető filirattal, kezébe veszi esernyőjét — s aztán elindul kerületet keresni magának.

Hiszen fölcsapni csak nem lenne olyan nehéz dolog, mely valami nagy nekigyürkőzést igényelne. Nem vagy ugyan portentum s nem tudod mi fán terem a bankkérés, a vám- és kereskedelmi szerződés, az állam s egyház közti viszony, szabályozása, a pénzügyi politika, a közgazdasági s igazságügyi reform s még egy egész hosszú sorozata az új törvényhozás által megoldandó kérdéseknek — de irtál valaha a kutyaogosi Hirmondóba vezérzikkeket „társadalmunk sarkalatos bajairól”, „egy megyei agarász-egylet létesítésének nemzetgazdasági fontosságáról”, s „a kurutyfalvi mocsár kiszáritásának országos előnyéről”. Miként lenne, ha azon megye valamelyik kerületében próbálnál szerencsét? . . .

Hiszen, ha csak a felcsapáson fordulna meg a dolog! De még a verbung feltűnt korszakában sem vált be huszárnak minden legény, a ki elcsábittva a toborzó strázsamester csalóató beszéde, gyöngyvetlet ígérő biztatásai, csengő ezüstben kinált fölpéne s a verbung potya bora által — nagyot csattanva fogott kezét a rekruta-fogdosó huszárral. A csákit fejébe nyomták ugyan a mámorában nagy büszkévé lett legénynek, de ha az ezredorvos hibát észlelt rajta a vizsgálatnál — ludaltap, szük mellett vagy egyéb, katonaelenes fogatkozást — bizony ki-mustrálták ő kelmét s vége lett a rövid, csákótakart dícsőségnék. Ekkép leszen vége most a fölbujránzott jelöltségek nagy részének is, azon különbséggel, hogy a választók értelmisége nem a szükemlétséget, hanem a — szükemlétséget fogja „untauglik”-ká minősítő fogatkozásának tekinteni.

De ha mindjárt nagyot fognak is veszteni a magyar választások régi, hagyományos jelle-gükből a csapra ütött hordók, nyílt mezőn megsüöttött ökrök, s a szavazás után a győztes s a bukott ellenfélnek egyaránt benyújtott rengeteg eszem-izom-számlák eltűnése által: megmarad a kortés, ez az őseredetű magyar typos. Olyan törvény pincs s nem is lesz, a mely megülthetné neki, hogy „ne nyiljék, mikor jön a” — választás. Ha pedig egyszer valamikor mégis megés-nék az a csoda Magyarországon, hogy a kortesfaj típusa: akkor n-m Árpád ivadéka fogja többé ezt a földet lakni.

Most éli napjait széles ez országban. Neki a választási mozgalom éltető eleme, mint a hal-nak a víz, az üzérnek a tőzse, a huszárnak a lovassági roham. Mig rendes kerékágásában döcög a közelét szekere, addig berozásodó hangja, mint a szögére akasztott ősi fringia. Egy-egy csapszék vagy kurta kaszinó maroknyi látogatójának szónokolni, előtte „nem nagy tuss”. A hadvezér, a ki ütközeteket szokott eldönteni,

kicsinyli az üres puffogatást, mit a portyázók visznek végbe. Tömeges, zajgó, ingatag s izgalmas embersokaság közepezt érzi csak magát sok-oldalu tehetségeinek teljes birtokában a kortés. Mentől több az ember, kiket meg kell nyernie a „jó ügynek”; mentől nagyobb a tér, melyet be kell kiáltania hangjával, s mentől kétségtesebb a helyzet, melyet előnyöse kell fordítania: annál elégedettebben viczkándozik elemében. Eb fél, kuta fél — mig győzi szuszszal és hanggal. Kitarásra névbe nincs hozzáfogható faj semmiféle más nézióban. A hírhedt tanczoló török dervisek megannyi kis Miskák hozzá képest. Hiszen eljárja ő akár egész éjjel a tobor-zót, meg a lassu és frís magyart a kortestanyán, ha ez a mutatvány hasznára válik jelöltje ügyé-nek. Három nappal, három éjjel nem hunyini be a szemet, közben inni, mint egy gödény, beszélni szakadatlanul mint a kelepelő gép, összezájni a kerület valamennyi községét s hozzá még mind-egyre csattanó díkezőköt mondani az atyafiak-nak: ezt csakis ő győzi erővel. Más embert ugy kellene hazza vinni lepedőben, ha erre az erömu-tatványra vállalkozni merne.

Hanem aztán érzi is jelentőségét a nagyra van vele. Vele szemben a jelöltnek mindig a horáciuszi szavakat kell ajkán hordania: „Oh et praesidium et dulce decus meum”, — őh párt-fogom és drága díszem. Annak a jelöltnek leg-álloandóbb s legönfeladóbb hiva ő, ki a leg-kétségtesebben ismeri el saját érdemeinek esékely voltát, az ő tevékenységének rendkívüli mér-veivel szemben. „Hát csak megtettem képvise-lőnek” — így szokott nyilatkozni kortés-öntelt-sége, ha jelöltje győztes marad.

Aztán kis dolgokban is nagyon rártartós és érzékeny. Ugy bánj vele, mint a legtörekényebb porcellán edényvel, ha azt akarod, hogy jóakaród maradjon. Asztalodnál megköveteli az első helyet, ha mindjárt „mándliban” vagy köd-memben jár is. Hogy valamiképp községe-sebb bor ne kerüljön eléje az asztalra, mikor tudja, hogy különb is van a pinceben. Makó városá-nak utolsó követválasztása alkalmával történt meg az az élvezetes eset, hogy egy fránya kortés azalatt míg a deli jelölt kecseljes állásban szó-pokolna a tömeghez, kicse né a pincekulesot a mit sem sejtő szónok zsebéből, csapraütés tár-sáival a java borral megtöltött hordókat . . .

A lég tele van beszámoló- és program-beszédek, eljéntriválás, kortesnóták s a reggeltől estig húzott Rákóczy-induló összefolyó hangzaivarától. A kortés-világ mozgalomának hullámai napról-napra magasabb csapnak össze fejünk fölött. Pedig az előbbiekhöz képest aránylag csendes napokat élünk ezuttal a fővárosban.

Ha a Terézváros, ez az örökké háborgó ten-ger, ez a kráter, melynek gyomrában folyton forr és kavargó a meghasonlás lávája, nem képezne csattanós kivételt, azt mondhatnád, hogy Buda-pest beleunt a korteskedésbe. Így is van valami a dologban. Csakhogy ne terézvárosi állapotról itéld meg a helyzetét. Ebben a nagy városrészb-en, mely egymagában is olyan népes várost képezne, milyen az összes fővárost leszámítva nincs több az országban, mostanság többé-kevesébb mindenki kortés: háziúr és házmester, pinczér és hordár, bankár és házaló, főhétnép és susterinas. Ha csak tiz olyan ember akadna is az egész Terézvárosban, a ki nem esküdne sem Falkra, sem Hornra: fölréne ez a körül-mény egy világcsodával. De olyan nincs. Még a hátulgomboló nadrág kezdetleges korszakát élő Dolfik és Möriczkáknak is megvan a maguk szilárdan nyugzó pártállásuk. A ki egyszer föl-csapott közülök Horn-pártjának, az nem fogja az ellenjelölt névét rikoltani az utcán. A követ-kezetességy ily jeleivel egyéb alakban is lépten-nyomon találkozhatsz. Az a szurtos pékinas, a ki a király-utczában fülede kiáltja, „tessék friss Falk-pereczet venni”, ép oly kevésé lesz hűt-len e névez, mint szomszédja, a ki Horn ne-vére keresztelt tormás virsilt árul. Nem ártana elküldeni most a Terézvárosba egy kis „követ-kezetességy” kursusra azon, ha akarom kon-zeratív, ha akarom szabadelvű jelöltjeinket, a kik a fővárosban Sennyey politikájának szór-nak tönjténi, míg a vidéken a szabadelvűpárt programjának lobogtatásával próbálnak sze-rencsét.

Baczur Gazsi et consortes a fokes fényko-rának idejéből azon csodálkoznak tán föltáma-dásuk után legjobban, hogy a terézvárosi lakos-ság, mely pedig köztudomásúlág nem a „hon-

foglaló” magyarokra viszi vissza származását, tultesz a kortés érenyeiben akárhány tősgyöke-res szittya kerülten. Van is csodálható a dolo-gban. A terézvárosiak minden előzetes praxis nélkül még Schwarcz Gyula emlékezetes 1865-ki jelöltisége idejében egyszerre törül-metszett kor-tesenép gyanánt mutatják be magukat a világnak. Nem jártak őik sohasem azon kortés-főkisoká, melynek „megyei választások” a neve. Nem já-tszott itt sohasem szerepet a fityüksők és ölmos botokkal való kölcsönös kapacitálás. Még csak azt a hajdanában híres kortesdalt sem volt alkalmuk énekelni annak előtte, mely lelkesítőn utal a „részeg ósapákra” és büszkőre az alispán által a kortés kalapjára tűzött rózsára, hogy azon őszinte vallomással végezze:

„Rózsa mellett szép a piros tulipán.
Piros borral itatott az alispán.”

Hej, hova tűnt ez a kortés-gyöngyvetlet?!

Bezeg most nem itat Magyarországon semmi-féle alispán se piros, se fehér borral, nehogy ő igya meg a levét saját borának. A mi kevésé kortesnóta tiz évvel ezelőtt hallatszott a Teréz-városban, azt is mi jogászkor vittük oda, mikor estéknként az egész Fillingör-kávéház pelyhes arcu közönsége kivonult tüntetni a nem kevésé pelyhes állu „radikális” jelölt érdekében, a ki nagyon elkapatta a fiatal kedélyeket program-beszédeinek azon látnoki mondata által, hogy közel a nap, melyen a Terézváros közvetlen összeköttetésbe lesz hozva Keletindivál s a király-utca végén lesz lerakodó helye az ázsiai kereskedelemnek. Nem csoda, hogy az akkor legalább is magyar Lesseps-nek képzelt jelölt ellenfeleit a következő rövid, de határozottság tekintetében mi óhajitani valót sem hagyó kor-tesdaltban fenyegettük:

„A ki Schwarczot nem akarja.
Azt az ördög elkaparja!”

Hát bizony az ördög nem kapart el senkit sem, hanem a terézvárosi képviselőséget elka-parta — Gorove. Valjon most ki fogja elkaparni: Falk-e, avagy Horn? Majd megvállik a választási verbung végén . . .

Muzsika szól, verbuválnak, csapj föl pajtás honatyának! Borostyáni Nándor.

Ez az anyákra tartozik.

A bekövetkezett verőfényes, meleg idő, ifjút-vénjét a zöldbe csalja. Kiki igyekszik, hogy a négy fal nyomott légköréből menekülve, leve-gőre „mozgásra tegyen szert, s ez igen rendén van. És a kit a gyermekvilág iránti rokonszen-v szintén kivitt a sétányokra, gyepekre, szóval mind azon helyekre, a melyeken a főváros gyer-mekvilága, obligát dada, pesztra kiséret mellett s a megfelelő katonai fedezet (ez nem a gyerme-keket illeti) alatt nyüzsg, annak bő alkalma nyílrik az észleletre, megjegyzésre, mely azután csakugyan az anyákra tartoznék (csak meg-fogadnák!)

A gyepon mozgolódó seregéből az első pil-lantásra mindjárt két typos szinte kéri, az egyik a „gyermektypos” szöszérianti értelemben, a má-sik a „bábitypos”, fájdalom, szintén szöszérianti értelemben. Tessék csak reánézni, arra a kis köpezősre, a mely ott oly jóüzien s taljes gyer-meki nekifekvéssel vajakál a régi hangyadomb porhányós földjében. Tekintete telve azzal az utánozhatatlan s lefeshetetlen gyermeki naivsá-gal; nekibarnult karja, arca, mindene az egészség eszménye. Az igaz, hogy kényelmesre szabott ruházatára nem ügyel, befeni magát, az is igaz, hogy minden perczen hatvanféle álla-son, mozdulaton esik át, mert hát „nyughatla-n”, azaz: egészséges gyermek, melynek min-den ize arról tanuskodik, hogy anyatejet szopott, melynek minden mozdulata gyermeki, azaz: mindenféle izmok gyakorlására való, mi nélkül a testnek arányos fejlődése nem is képzelhető. Az az ugrádozás, gurulás, körbefutás, kiegészítő része a táplálkozásnak, nélkülözhetetlen, s ha a tulságtól visszatartjuk, nem nyerünk ugyan koránérett gyermeket, de válik belőle ember, a kire azután talál a mondás: „mens sana in corpore sano” (ép lélek ép testben). És melyik anyá nem törekednék erre? Törekszik bizony, még a kevésbé jó is, de a mód, a melyhez folya-modik — az azután sokszor bizony csak rossz,

A parton pihenő tartva.

El kezdték bontogatni a fennakadt szövetet.

AI REJTELMES SZIGET.

hogy bőrét magokkal vihessek, Pencroff száraz ágakból s nádtörmelekből hatalmas tüzet gyujtott, mely oly ropegással kezdett égni, mintha mind puskákat s mardályokat sütögetnének benne.

Másnap, jól kipihenve, folytatták a keresést, ha valami nyomára akadhatnak: volt-e vala hajótörés s partokon s szállott-e ki valaki, a ki e szigeten lakott volna előttök.

De ilyesminek semmi nyomát sem lelhet-tek. Igaz, hogy az idő és a tenger sok minden-nek eltemeti s elviszi a nyomát, de mégis csodá-latos volt, hogy semmi jel ne maradjon vissza arról, a ki kevesebb mint három hónap óta mégis itt kellett, hogy járjon, mert a fiatal pecari-malacz testében talált golyó ellentmondhatatlan bizonyította, hogy itt embernek kellett járnia; a tulsó parton talált hordók pedig egy hajó veszedelméről tettek tanubizonyságot.

A part minősége, a melyen haladtak, mind-egyre változott. Majd sivár szikláktól volt hoz-záférhetetlen, majd fák sűrűjével benöve, lan-

valami vaszonféle szövet rongyai csüngöttek alá, melyekből Top egy foszlányt megkapott a szájával s leszakított.

— De hisz ez nem hajó-foszlány, — szólott Spillett Gedeon.

— Bocsánat, — mondá Pencroff. — Ez a mi hajónk foszlánya! A mi léghajónké, melyet, mikor kiszálltunk belőle, megkönnyebbülvén, a szél még egyszer fölkapott s mely végre, ugy látszik, é fák tetején akadt fenn.

Valóban ugy volt. A léghajó, összeszaka-dozva s az ágakba bonyolódva, de egészben ott függött.

— Ez elég ruhakészlet lesz nekünk, nem tudom hány esztendőre! kiálta Spillett.

— Csakhogya le is kellene hozni onnan, — tevé hozzá Pencroff.

— Az sem lesz nehéz, — egészíti ki Cyrus, — kettő vagy három közülük felmászik a fákra s kibontja az ágak közül a szövetet.

Ez valóban gyakorlati terv volt, s nem is késtek annak kivitelével. Pencroff, Harbert és

1867-ben csak 9520 lábnyinak; végre Reiss és Stabel 1870-ben ugy találták, hogy a város csak 9356 lábnyi magasságban fekszik a tenger színe fölött. Quitonak tehát 240 lábbal kellett közeledni a tenger színéhez vagyis egykori magasságából alásully e dné, 125 év alatt.

%. A bostoni egyetem (Észak-A m erika) 102 nőhall-gató van.

— Sürfogyasztás Németországban. Kiszámították, hogy Németországban egy-egy fejre naponként egy messzely sör esik. Elfogy tehát naponként 40 millió messzely sör; ennek ára 2 millió tallér. A németek tehát megisznak naponként 2 millió tallérnyi. — éven-ként 730 millió tallérnyi sört. 730 millió tallér kerek számmal 3 milliárd frankot tesz. Más szavakkal: négy év óta, a versaillesi béke után, a ném etek azt az 5 mil-liárd frankot, melyeket Franciaország sarkcsépen fizetett, sörben több mint háromszorosan megitták.

— Párisban megesszék egy év alatt 250,000 szárvasmarchát, 168,000 borjut, 9,500,000 szárnyast, 2,000,000 nyulat, 360,000,000 tojást.

— Egy kínai példabeszéd szerint: hogy az ember e földön boldog lehessen, Sustusauban kell születnie, Can-tonban élnie, és Lianchuban meghalnia, mert az első vá-rospan a legszebb emberek, a másodikban a legnagyobb kincsek, és a harmadikban legjobb koporsók vannak.

